

UCHWAŁA NR IV/19/2015
RADY GMINY KOCZAŁA
z dnia 5 lutego 2015 roku

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Koczała na lata 2015-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.) oraz art. 16b i 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 182 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1.

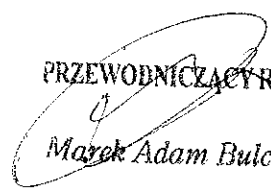
Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Koczała na lata 2015-2022 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Koczała.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2015 roku.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Marek Adam Bulczak

Uzasadnienie

Jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust.1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, zgodnie z którym: „do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.”

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Koczała na lata 2015-2022 składa się z czterech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej, programowej oraz części pn. „Zarządzanie realizacją Strategii”. Część wprowadzająca zawiera informacje na temat celu i procesu tworzenia strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu. Część diagnostyczno-analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społecznej w gminie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT). Diagnoza została przeprowadzona w następujących sferach:

1. Demografia.
2. Rynek pracy.
3. Zasoby i warunki mieszkaniowe.
4. Oświata i wychowanie.
5. Kultura.
6. Sport, rekreacja i turystyka.
7. Ochrona zdrowia.
8. Bezpieczeństwo publiczne.
9. Pomoc społeczna.
10. Gminne programy z zakresu polityki społecznej.
11. Działalność organizacji pozarządowych.

Analizie poddano następujące obszary polityki społecznej:

1. Rodzina.
2. Seniorzy.
3. Osoby niepełnosprawne.
4. Integracja społeczna.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji. Czwarta część Strategii „Zarządzanie realizacją Strategii” przedstawia informację na temat sposobu wdrożenia dokumentu oraz prowadzenia monitoringu jego realizacji. Dla realnej oceny stopnia wdrożenia dokumentu przygotowano wykaz wskaźników monitoringowych. Przedstawiono również informację na temat finansowania planowanych działań.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Koczała na lata 2015-2022 została opracowana w oparciu o aktywny i partnerski udział przedstawicieli pomocy społecznej, Policji, oświaty, kultury, urzędu gminy, lokalnych liderów społecznych i organizacji pozarządowych oraz przedstawiona do konsultacji mieszkańcom gminy.

Załącznik
do uchwały Nr IV.19.2015
Rady Gminy Koczała
z dnia 5 lutego 2015

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W GMINIE KOCZAŁA
NA LATA 2015-2022**

I. WPROWADZENIE

1. UWARUNKOWANIA PRAWNE

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych stanowi lokalny element polityki społecznej państwa. Polityka społeczna to zespół długofalowych działań mających na celu zaspokojenie potrzeb społecznych oraz rozwiązywanie problemów społecznych. Działania polityki społecznej odnoszą się w szczególności do obszarów polityki oświatowej, ochrony zdrowia, zatrudnienia, zabezpieczenia społecznego i pomocy społecznej oraz polityki profilaktyki i zwalczania zjawisk patologii społecznej. Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 16b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Artykuły te zobowiązują gminę (w ramach zadań własnych) do opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Ustawodawca określił również, iż dokument ten powinien zawierać w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią oraz określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, a także wskaźników realizacji działań. Umieszczenie obowiązku opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych w ustawie o pomocy społecznej nie oznacza, iż winna ona skupiać się jedynie na rozwiązywaniu problemów z zakresu pomocy społecznej, ale obejmować wszystkie obszary polityki społecznej, mające wpływ na poprawę funkcjonowania lokalnej społeczności.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają wpływ także inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- 1) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 594, z późn. zm.),
- 2) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356, z późn. zm.),
- 3) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 124, z późn. zm.),
- 4) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 ze późn. zm.),
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2006 r., Nr 139, poz. 992, z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1228, z późn. zm.),
- 8) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 135, z późn. zm.),
- 9) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2008 r., Nr 69, poz. 415, z późn. zm.),
- 10) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225, z późn. zm.),
- 11) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721, z późn. zm.),
- 12) ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2001 r., Nr 71, poz. 734, z późn. zm.),
- 13) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 r., Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

Celem opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Koczała na lata 2015-2022 jest zaplanowanie takich działań, które przyczynią się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy poprzez wykreowanie metod rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o system pomocy społecznej przy współpracy gminnych jednostek organizacyjnych, organizacji pozarządowych oraz aktywności społecznej mieszkańców gminy.

2. ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Koczała na lata 2015-2022 uwzględnia kontekst różnych dokumentów regulujących działania w obszarze polityki społecznej. Jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Strategia koresponduje z takimi dokumentami jak:

- Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Kraju;
- Strategia Rozwoju Kraju 2020,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020,
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Człuchowskim na lata 2014-2020,
- Strategia Rozwoju Gminy Koczała na lata 2006-2015.

3. STRUKTURA I ZASADY OPRACOWYWANIA STRATEGII

Strategia składa się z czterech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej, programowej oraz części poświęconej zarządzaniu jej realizacją. **Część wprowadzająca** zawiera informacje na temat celu i procesu tworzenia strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu. **Część diagnostyczno-analityczna** zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społecznej w gminie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT). Diagnoza została przeprowadzona w następujących sferach:

1. Demografia.
2. Rynek pracy.
3. Zasoby i warunki mieszkaniowe.
4. Oświata i wychowanie.
5. Kultura.
6. Sport, rekreacja i turystyka.
7. Ochrona zdrowia.
8. Bezpieczeństwo publiczne.
9. Pomoc społeczna.
10. Gminne programy z zakresu polityki społecznej.
11. Działalność organizacji pozarządowych.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie celów strategicznych, celów priorytetowych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji. **Czwarta część strategii „Zarządzanie realizacją strategii”** przedstawia informację na temat sposobu wdrożenia dokumentu oraz prowadzenia monitoringu jego realizacji. Dla realnej oceny stopnia wdrożenia dokumentu przygotowano wykaz wskaźników monitoringowych. Przedstawiono również informację na temat finansowania planowanych działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Koczała na lata 2015-2022 została opracowana w oparciu o aktywny i partnerski udział przedstawicieli pomocy społecznej, policji, oświaty, kultury, urzędu gminy, lokalnych liderów społecznych i organizacji pozarządowych.

Etapy opracowywania strategii:

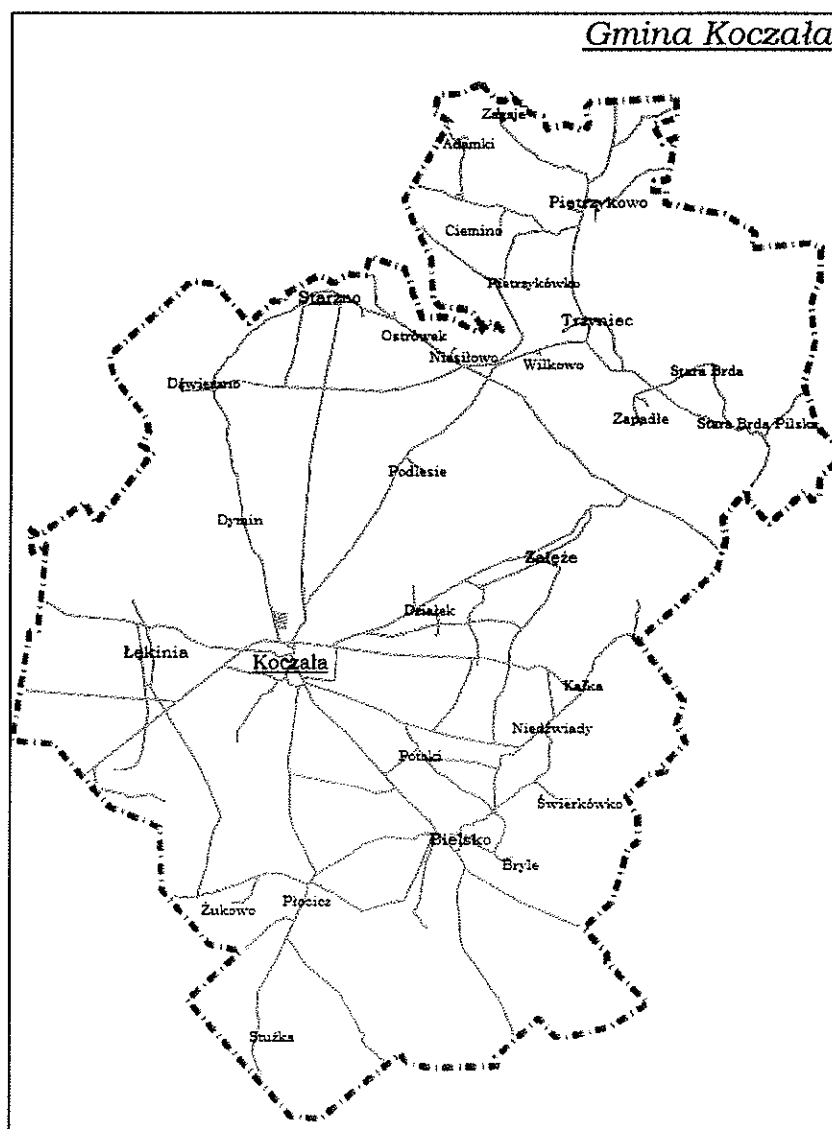
1. Zarządzeniem Wójta Nr 26/2014 z dnia 11 kwietnia 2014 r. zmienionym zarządzeniem Nr 6/2015 Wójta Gminy Koczała z dnia 21 stycznia 2015 r. został powołany zespół roboczy ds. opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Koczała na lata 2015-2022, w składzie:
 - 1) Wiesława Lisek-Fronczak,
 - 2) Grażyna Wejer,
 - 3) Joanna Mysza – Sekretarz Gminy,
 - 4) Krystyna Mrozek-Gliszczyńska – członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - 5) Bożena Kiel – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koczale,
 - 6) Irena Radzicka – Specjalista pracy socjalnej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Koczale,
 - 7) Joanna Bajerska – pracownik socjalny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Koczale,
 - 8) Roman Pakuła – Dyrektor Zespołu Kształcenia i Wychowania w Koczale,
 - 9) Jolanta Sylwia Wysocka – Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Koczale,
 - 10) Elżbieta Hinc – Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Koczale,
 - 11) St. sierżant Ireneusz Kozioł – przedstawiciel Posterunku Policji w Koczale,
 - 12) Jolanta Klebko – Prezes Fundacji „KOCZALANIE XXI”,
 - 13) Mirosław Olszewski – przedstawiciel Stowarzyszenia Chrześcijańska Misja Społeczna "Teen Challenge" - Ośrodek dla Osób Uzależnionych w Łekini,
 - 14) Maria Chamier-Gliszczyńska – przedstawiciel środowiska emerytów.
2. W dniu 12.05.2014r. odbyło się pierwsze spotkanie zespołu i podział zadań w celu zebrania materiałów i danych statystycznych do opracowania diagnozy sytuacji społecznej na terenie gminy Koczała.
3. W dniu 22.05.2014r. odbyło się spotkanie warsztatowe z udziałem członków zespołu. Podczas warsztatu przedstawiono dane statystyczne o sytuacji społecznej i na ich podstawie oraz wykorzystując doświadczenie uczestników warsztatu metodą „burzy mózgów” dokonano identyfikacji i kategoryzacji głównych problemów społecznych występujących na terenie gminy Koczała. W trakcie warsztatu pracowano również nad analizą zasobów wewnętrznych i analizą otoczenia zewnętrznego pod kątem szans i zagrożeń – przeprowadzono analizę SWOT.
4. W dniach 05.06.2014r., 18.06.2014r. i 25.06.2014r. odbyły się trzy spotkania zespołu, podczas których opracowano wizję rozwoju społecznego gminy, określono cele strategiczne, cele operacyjne i kierunki działań oraz ustalono zasady monitoringu i procedury ewaluacji.
5. W dniu 30.06.2014 r. przekazano projekt strategii Wójtowi Gminy Koczała, do którego Wójt wniósł swoje uwagi.
6. W dniu 22.01.2015r. na okres 7 dni projekt strategii został udostępniony na stronie internetowej www.koczala.pl oraz do wglądu w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Koczale w celu umożliwienia wszystkim zainteresowanym zapoznania się z projektem strategii i wniesienia do niego swoich uwag.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA

Część diagnostyczno-analityczna została opracowana w oparciu o dane za okres lat 2011-2013, a w nielicznych przypadkach o dane z 2014 roku.

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY KOCZAŁA

Gmina Koczała leży w południowo-zachodniej części województwa pomorskiego w powiecie człuchowskim. Powierzchnia gminy to 223 km². Gminę zamieszkuje 3529 mieszkańców (według stanu na dzień 31.12.2013). Podzielona jest na 7 sołectw (jednostek pomocniczych samorządu terytorialnego): Bielsko, Koczała, Łękinia, Pietrzykowo, Starzno, Trzyniec i Załęże. Siedzibą gminy jest miejscowość Koczała skupiająca najważniejsze funkcje administracyjno-usługowe. Urozmaicony teren obfituje w liczne i czyste jeziora, m.in. jezioro Dymno, które jest jednocześnie największym jeziorem w gminie liczącym 88 ha i posiadającym pierwszą klasę czystości wody. Lasy obejmują swoją powierzchnią aż 145 km², a z uwagi na ich bogactwo, leśnictwo jest silną gałęzią gospodarki gminy. Gmina dysponuje bogatym zapleczem turystycznym zarówno w samej Koczale, jak i w okolicy. Słynne są spływy kajakowe rzeką Brdą organizowane na terenie Gminy. Do atrakcji architektonicznych należą zabytkowe kościoły w Starznie z 1617 roku, w Pietrzykowie z XVII wieku i kościół w Koczale z 1902 roku, którego część wyposażenia pochodzi jeszcze XVII i XVIII wieków.

Rys. 1. Mapa gminy Koczała.

2. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ

Liczba mieszkańców Gminy Koczała na koniec 2013 roku wynosiła 3529 i w porównaniu do roku 2011 zmalała o 57 osób. W okresie trzech ostatnich lat zmalała liczba urodzeń z 37 w 2011 roku do 35 w 2013 roku, natomiast wzrosła liczba zgonów z 34 w 2011 roku do 39 w 2013 roku.

Tabela nr 1. Liczba mieszkańców gminy Koczała w latach 2011-2013 w podziale na miejscowości.

Miejscowość	Liczba mieszkańców w danym roku		
	2011	2012	2013
ADAMKI	11	11	10
BIELSKO	451	443	438
BRYLE	13	13	13
CIEMINO	20	19	19
DYMIN	25	24	21
DZIAŁEK	62	63	60
DŹWIERZNO	11	11	11
KALKA	4	4	4
KOCZAŁA	2062	2040	2040
ŁĘKINIA	187	187	187
NIEDŹWIADY	33	33	24
NIESIŁOWO	25	25	26
OSTRÓWEK	42	41	42
PIETRZYKOWO	145	144	141
PIETRZYKÓWKO	6	6	6
PŁOCICZ	49	49	52
PODLESIE	2	2	2
POTOKI	13	13	13
STARA BRDA	4	4	4
STARA BRDA PILSKA	60	58	56
STARZNO	106	103	106
ŚWIERKÓWKO	1	1	1
TRZYNIEC	36	38	39
WILKOWO	106	108	109
ZAGAJE	8	9	9
ZALĘŻE	78	76	71
ZAPADŁE	20	19	19
ŻUKOWO	6	6	6
RAZEM:	3586	3550	3529

Tabela nr 2. Liczba urodzeń i zgonów w gminie Koczała w latach 2011-2013.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013
Liczba urodzeń	37	32	35
Liczba zgonów	34	31	39

W stosunku do lat poprzednich obserwujemy również inne niekorzystne zmiany w strukturze ludności gminy. Liczba osób w wieku 0-17 lat zmniejszyła się z 712 w 2011 roku do 671 w 2013 roku, a liczba osób w wieku produkcyjnym zmalała odpowiednio z 2416 do 2351. Wzrosła natomiast liczba osób w wieku emerytalnym (60 lat i więcej w przypadku kobiet i 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn). W roku 2011 wynosiła ona 458 osób, a w trzy lata później już 507 osób.

Tabela nr 3. Liczba mieszkańców gminy Koczała w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2011-2013.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013
Mieszkańcy			
Ogółem	3586	3550	3529
Kobiety			
Ogółem	1835	1819	1808
Wiek 0-17	369	359	345
Wiek produkcyjny 18 - 59	1139	1114	1105
Wiek emerytalny 60 i więcej	327	346	358
Mężczyźni			
Ogółem	1751	1731	1721
Wiek 0-17	343	338	326
Wiek produkcyjny 18-64	1277	1258	1246
Wiek emerytalny 65 i więcej	131	135	149

Zaobserwowana tendencja nie jest charakterystyczna tylko dla Gminy Koczała, ale dotyczy całego kraju. Zgodnie z przewidywaniami GUS proces starzenia się ludności będzie postępował w następnych latach, a szczególnie gwałtownie będzie po 2020 roku.

3. ZARUDNIENIE I BEZROBOCIE

Największymi zakładami pracy na terenie gminy Koczała są PPD Poltarex Sp. z o.o. Tartak Bielsko zatrudniający obecnie 106 osób (dane na 15.05.2014) oraz POLDANOR S.A., który na terenie gminy posiada Wytwórnę Pasz i Koncentratów w Koczale, fermę trzody chlewnej w Koczale i Łekini oraz biogazownię w Koczale. W sferze budżetowej, tj. w urzędzie gminy i gminnych jednostkach organizacyjnych (ZKiW, GOPS, GOK, GBP, ZGK), na dzień 01.12.2014 zatrudnionych było 113 osób (bez pracowników zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych). Warto zauważyć, że jako jedne z niewielu w kraju na terenie gminy działają Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” i Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna.

W ostatnich trzech latach wzrosła liczba osób fizycznych prowadzących własną działalność gospodarczą z 92 w 2011 roku do 115 na koniec 2013 roku.

Tabela nr 4. Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą w latach 2011-2013.

	2011	2012	2013
Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	92	100	115

Na terenie gminy na dzień 31.12.2013 zarejestrowanych było 361 rolników indywidualnych. Średnia powierzchnia gospodarstwa indywidualnego w gminie wyniosła 9,28 ha. Liczba gospodarstw rolnych do 6 ha wyniosła 235, od 6,1 ha do 12 ha 65 gospodarstw, a powyżej 12 ha 61 gospodarstw.

W ostatnich trzech latach maleje liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Koczała. W 2011 roku liczba bezrobotnych wynosiła 359 osób, natomiast w 2013 roku 333 osoby. Z 205 do 183 osób zmalała liczba długotrwale bezrobotnych. Zmniejszyła się także liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku z 80 w 2011 roku do 65 w 2013 roku.

Tabela nr 5. Ilość osób bezrobotnych w latach 2011-2013.

Bezrobocie	2011	2012	2013
Bezrobotni ogółem	359	331	333
Bezrobotni długotrwale ogółem	205	192	183
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	80	64	65

4. ZASOBY GMINY Z ZAKRESU POLITYKI SPOŁECZNEJ

1) Zasób mieszkaniowy gminy

W 2011 roku Gmina Koczała dysponowała 27 mieszkaniami komunalnymi i 11 mieszkaniami socjalnymi, w których łącznie mieszkało 101 osób, a na lokal oczekiwały 4 osoby. Na koniec 2013 roku w gminnym zasobie mieszkaniowym były 22 mieszkania komunalne, 11 mieszkań socjalnych, 4 mieszkania zastępcze i 5 pomieszczeń tymczasowych. W mieszkaniach komunalnych i socjalnych oraz pomieszczeniach tymczasowych łącznie zamieszkiwało 100 osób. Na koniec 2013 roku nie było osób oczekujących na lokal.

Tabela nr 6. Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2011-2013.

Wyszczególnienie	2011			2012			2013		
	liczba mieszkań	Liczba osób korzystających z mieszkań w danym roku	Liczba oczekujących	liczba mieszkań	Liczba osób korzystających z mieszkań w danym roku	Liczba oczekujących	liczba mieszkań	Liczba osób korzystających z mieszkań w danym roku	Liczba oczekujących
Mieszkania komunalne	27	66	0	24	54	0	22	49	0
Mieszkania socjalne	11	35	4	11	39	2	11	46	0
Mieszkania zastępcze	0	0	-	4	0	-	4	0	-
Pomieszczenia tymczasowe	0	0	-	2	3	-	5	5	-

2) Oświata i wychowanie

Na terenie gminy Koczała działa Przedszkole Publiczne, Szkoła Podstawowa im. I Armii Wojska Polskiego oraz Publiczne Gimnazjum im. Alfonsa Zabłońskiego. Placówki te funkcjonują w ramach Zespołu Kształcenia i Wychowania w Koczale. Ich organem prowadzącym jest Gmina Koczała. W roku 2011 i 2012 do szkoły podstawowej uczęszczało 192 uczniów, natomiast w roku 2013 203 uczniów. Odwrotna tendencja jest zauważalna w przypadku gimnazjum, gdzie w ciągu ostatnich trzech lat liczba uczniów zmalała z 130 w 2011 roku do 96 w 2013 roku. W latach 2011-2013 100% dzieci i młodzieży spełniało obowiązek szkolny. Wszyscy uczniowie byli sklasyfikowani za okres danego roku szkolnego. W roku 2011 liczba uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum dojeżdżających na zajęcia wynosiła 183, natomiast w roku 2013 zmalała o 15.

Tabela nr 7. Liczba uczniów Zespołu Kształcenia i Wychowania w Koczale w latach 2011-2013.

Szkoła Podstawowa im. Pierwszej Armii Wojska Polskiego w Koczale								
2011			2012			2013		
dziewczęta	chłopcy	razem	dziewczęta	chłopcy	razem	dziewczęta	chłopcy	razem
106	86	192	105	87	192	108	95	203
Publiczne Gimnazjum im. Alfonsa Zabłońskiego w Koczale								
2011			2012			2013		
dziewczęta	chłopcy	razem	dziewczęta	chłopcy	razem	dziewczęta	chłopcy	razem
66	64	130	52	63	115	52	44	96
RAZEM: Zespół Kształcenia i Wychowania w Koczale								
2011			2012			2013		
dziewczęta	chłopcy	razem	dziewczęta	chłopcy	razem	dziewczęta	chłopcy	razem
172	150	322	157	150	307	160	139	299

Zarówno do szkoły podstawowej, jak i gimnazjum, uczęszczają uczniowie niepełnosprawni, w tym z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym, z niedostosowaniem społecznym, z zaburzeniami zachowania, słabowidzący, słabosłyszący, z niepełnosprawnością ruchową.

Tabela nr 8. Liczba uczniów Zespołu Kształcenia i Wychowania w Koczale z niepełnosprawnością.

	Rodzaj niepełnosprawności	2011	2012	2013
Szkola podstawowa	upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim	3	2	1
	upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym	2	4	2
	niedostosowanie społeczne	1	-	-
	zaburzenia zachowania	-	-	1
	niepełnosprawność ruchowa	2		2
	nauczanie indywidualne	1	1	1
Gimnazjum	upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim	5	6	5
	upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym	1	1	2
	słabo słyszący	1	1	-
	słabo widzący	1	-	-
	nauczanie indywidualne	1	1	1

Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w okresie minionych 3 lat wynosi ok. 64% i nie jest to wskaźnik w pełni zadowalający. Na terenie gminy funkcjonuje tylko jedno przedszkole w Koczale. W pozostałych miejscowościach jest zbyt mała ilość dzieci, aby otworzyć odrębne przedszkola. Co więcej, miejscowości te położone są od siebie w znacznej odległości. Do rozstrzygnięcia pozostaje więc problem dowozu 3- i 4-latków do Koczały i zapewnienie opieki nad tymi dziećmi w czasie podróży.

Tabela nr 9. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola publicznego w Koczale (dane z czerwca 2014r., dotyczą dzieci w wieku przedszkolnym mieszkających na terenie gminy)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013
Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola w Koczale	74	94	89
Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	57%	68%	67%

Uczniowie Zespołu Kształcenia i Wychowania w Koczale objęci są wsparciem i pomocą socjalną. W 2011 roku 34 uczniom szkoły podstawowej i 16 uczniom gimnazjum dofinansowano zakup podręczników szkolnych w ramach rządowego programu „Wyprawka szkolna”. W roku 2012 było to odpowiednio 44 uczniów szkoły podstawowej i 3 uczniów gimnazjum, zaś w 2013 roku 54 uczniów szkoły podstawowej i 5 uczniów gimnazjum. Wszyscy uczniowie mają możliwość korzystania z posiłków. Ze stołówki szkolnej korzysta trzech na czterech uczniów, spożywając ciepły dwudaniowy lub jednodaniowy posiłek. W zdecydowanej większości (ok. 75%) posiłki są zakupione ze środków GOPS w Koczale lub zakładów pracy (głównie POLDANOR S.A.).

Tabela nr 10. Uczniowie Zespołu Kształcenia i Wychowania korzystający ze stołówki szkolnej.

Rok	Liczba uczniów korzystających ze stołówki	w tym finansowanych przez:		
		GOPS	zakłady pracy	inni
2011	253	142	41	3
2012	211	139	45	5
2013	221	128	37	4

W 2011 roku doraźną pomocą materialną objętych było 3 uczniów, w 2012 roku 1 uczeń, a w 2013 roku 2 uczniów. W latach 2011-2013 stypendia za bardzo dobre wyniki w nauce lub wybitne osiągnięcia sportowe otrzymało ogółem 41 uczniów Zespołu Kształcenia i Wychowania w Koczale.

W celu poprawy bezpieczeństwa w szkołach w Koczale co roku przeprowadzane są ankiety dotyczące zagrożeń używkami, Internetem oraz na temat agresji i przemocy. Z bieżącej obserwacji

oraz badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli wynika, że najczęściej występującymi problemami w naszych szkołach są: brak szacunku do rówieśników, czasami też do osób dorosłych, popychanie, wyśmiewanie, ośmieszanie i drobne bójki. Sporadyczne są przypadki izolacji społecznej, wymuszania i kradzieży. W szkole zachodzą więc zjawiska negatywne, ale na szczęście bardzo rzadko zdarzają się przypadki i wykroczenia o charakterze przestępczym. Zdarzają się incydenty palenia papierosów. W ciągu trzech lat (2011-2013) zdarzył się jeden przypadek picia alkoholu na terenie szkoły. Natomiast nie było stwierdzonego przypadku zażywania środków psychoaktywnych. Uczniowie sporadycznie dopuszczają się niszczenia mienia szkoły. Kilku uczniów jest objętych nadzorem kuratora z powodu demoralizacji. W ostatnim roku da się zauważyć pogorszenie frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych. Pojawił się problem nieobecności szkolnej, który dotyczy 2-3 przypadków.

Problemy uczniów często wynikają z trudnej sytuacji rodzin z powodu bezrobocia. Wiąże się to ze zjawiskiem eurosieroctwa, które jest spowodowane rozłakami rodzin ze względu na pracę za granicą. Pojawiają się też takie dysfunkcje w rodzinach, jak: alkoholizm, zaniedbania, niewydolność wychowawcza, przemoc w rodzinie oraz rozpad rodzin. Takie zjawiska nie sprzyjają prawidłowemu kształtowaniu młodych osobowości.

Jak wynika z ankiet, badani rodzice i uczniowie są zadowoleni z poziomu bezpieczeństwa w szkole. Mimo to podejmowane są działania profilaktyczne. Prowadzone są wśród uczniów pogadanki, rozmowy i wywiady z rodzicami. Zapraszani są specjaliści, którzy prowadzą na ten temat wykłady dla uczniów, rodziców i nauczycieli. Realizowane są programy profilaktyczne mające na celu zapobieganie takim zjawiskom.

W ramach potrzeb szkoły współpracują z instytucjami lokalnymi: Policją, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminnym Ośrodkiem Kultury i innymi. Uczniowie mają w szkole zapewnioną opiekę pielęgniarki, pomoc pedagogów, logopedę. Ponadto mają możliwość realizowania swoich pasji na kołach zainteresowań. Młodzież ma możliwość prawidłowego rozwoju fizycznego poprzez dostęp do boiska przyszkolnego, z którego korzystają poza zajęciami szkolnymi. Uczniowie rozwijają również swoje pasje sportowe działając w Uczniowskim Klubie Sportowym „AS”, w lokalnym klubie sportowym (LKS „Granit”) a także ZUKS Łękinia. Dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi odbywają się zajęcia wyrównawcze, rewalidacyjne, socjoterapeutyczne a w jednym przypadku rehabilitacyjne. Organizowane są dla uczniów małe formy wypoczynku w okresie wakacji i ferii zimowych. Szkoły ZKiW uczą wrażliwości na potrzeby innych, dlatego w szkole od wielu lat działa wolontariat. Uczniowie włączają się w akcję „Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy” i „Podziel się posiłkiem”, a także wspierają schroniska dla zwierząt.

Szkoła przeprowadza rady szkoleniowe dla nauczycieli o różnej tematyce, m.in.: o pomocy psychologiczno-pedagogicznej, agresji i przemocy. W zakresie bezpieczeństwa pedagogzy uczestniczą w szkoleniach na temat agresji i przemocy. Aby poprawić bezpieczeństwo w szkole od kilku lat funkcjonuje monitoring. Pięciu nauczycieli ZKiW jest przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Nauczyciele ci wchodzi w skład Zespołu Interdyscyplinarnego. W zakresie poprawy sytuacji w rodzinach niewydolnych wychowawczo, niektóre rodziny otrzymały wsparcie asystenta rodziny zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r.

Dyrekcja szkoły udziela wsparcia dla rodzin ubogich znajdujących się w wyjątkowo trudnych sytuacjach życiowych. Wsparcie to polega na zakupie podręczników, niezbędnej odzieży, obuwia, a także zwolnieniu z niektórych opłat, np. ubezpieczenie, wycieczki szkolne, wyjazdy edukacyjne.

Z analizy losów absolwentów wynika, że szkoła dobrze edukuje uczniów. Prawie 100% dostaje się do wybranych szkół średnich i kończy je z dobrymi wynikami końcowymi. Większość absolwentów kontynuuje naukę na wyższych uczelniach.

3) Kultura

a) Gminny Ośrodek Kultury w Koczale

Celem Gminnego Ośrodka Kultury jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspokajającej potrzeby kulturalne mieszkańców oraz upowszechnianie i promocja

lokalnych inicjatyw kulturalnych. W Gminnym Ośrodku Kultury w pierwszej połowie 2014 roku działały:

- 1) sekcja teatralna „BORUTA” - do sekcji należy 21 członków,
- 2) sekcja teatralna „SPINKA” - liczy 11 członków w wieku 8-11,
- 3) trzy sekcje taneczne: przedszkolna (rytmiczna) liczy 8 osób, dla uczniów szkoły podstawowej liczy 16 osób, dla młodzieży starszej liczy 6 osób.
- 4) sekcja plastyczna – do sekcji należy 6 osób,
- 5) sekcja muzyczna - sekcja liczy 32 członków, z których 14 uczy się grać na gitarze, 10 na innych instrumentach, (fortepian flet, instrumenty perkusyjne) i 8 doskonalili swoje umiejętności wokalne w dwóch grupach wiekowych.
- 6) sekcja techniki audiowizualnej - do sekcji należy 4 członków.

W ośrodku działają także osoby dorosłe. Akademia Kobiet Aktywnych liczy obecnie 32 panie, które spotykają się co dwa tygodnie, wspólnie wykonując prace rękodzielnicze, zajęcia teatralne i kulinarne. Przez lata co tydzień w GOK spotykał się liczący 19 członków chór „Koczalskie echo” działający pod kierownictwem pani Felicji Drwęckiej, który swoimi występami uświetniał wszystkie uroczystości gminne (jesienią 2014 roku chór zakończył swoją działalność).

Szeroka oferta działania poszczególnych sekcji znacznie poszerza ofertę spędzania czasu wolnego i umożliwia dzieciom, młodzieży i dorosłym rozwijanie swoich zainteresowań, umiejętności i zdolności. Zwiększa także zasięg promocji naszej gminy i poprawia jej wizerunek na arenie nie tylko powiatu. GOK jest również miejscem spotkań młodzieży, która chętnie korzysta z możliwości gry w tenisa stołowego i gier stolikowych.

Oprócz stałych zajęć w sekcjach i kołach zainteresowań Gminny Ośrodek Kultury jest organizatorem i współorganizatorem wielu imprez kulturalnych i rekreacyjno-sportowych. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku zostały przeprowadzone 44 imprezy kulturalne (m.in.: 5 zabaw tanecznych, 4 festyny, 2 koncerty, 4 kiermasze, 7 imprez okazjonalnych (m.in.: WOŚP, Dzień Kobiet, Dzień Matki i Dziecka, Dzień Seniora, „Niedziela z rodziną”, Wigilia dla samotnych), 4 spektakle teatralne (8 przedstawień), 2 prezentacje, 6 konkursów, 3 wystawy, 1 parada, 2 edycje warsztatów teatralnych).

Pracując z dziećmi, młodzieżą i osobami dorosłymi pracownicy GOK dostrzegają następujące problemy:

- 1) Problemy ekonomiczne rodzin i ubóstwo - brak środków na zapewnienie dzieciom i młodzieży możliwości rozwoju ich talentów i umiejętności (brak pieniędzy na zakup lub wypożyczenie instrumentów muzycznych, strojów niezbędnych do zajęć dodatkowych, dowozu na zajęcia, zapewnienia zorganizowanego i bezpiecznego wypoczynku letniego itp.).
- 2) Brak odpowiedzialności za rodzinę i dzieci – niska świadomość społeczna, że wykształcenie i umożliwienie rozwoju talentów i pasji jest przyszłością młodych ludzi i całego społeczeństwa. Stawianie pieniędzy ponad wartości rodzinne – eurosieroctwo.
- 3) Uzależnienia – szczególnie od alkoholu i powiązany z tym brak odpowiedzialności za wychowanie dzieci (np. pozostawianie dzieci bez opieki podczas zabaw dorosłych na festynach lub przebywanie dzieci wśród pijanych dorosłych podczas zabaw nocnych).
- 4) Wykluczenie społeczne i izolacja ze względu na brak pracy lub niepełnosprawność.

b) Gminna Biblioteka Publiczna

Celem działania Gminnej Biblioteki Publicznej w Koczale jest zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do materiałów bibliotecznych. Służy rozwojowi i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i kulturalnych. W gminie Koczała sieć biblioteczną tworzą Gminna Biblioteka Publiczna oraz Czytelnia Komputerowa „Wiedza” w Bielsku działająca jako punkt biblioteczny. Uzupełnieniem usług bibliotecznych są 3 punkty biblioteczne w Pietrzykowie, Załężu i Łekini, które mieszczą się w świetlicach wiejskich i są otwarte 2 godziny dziennie. W Koczale i Bielsku prowadzone są czytelnie internetowe. Z usług GBP korzystają różne grupy społeczne: dzieci i młodzież, dorośli i seniorzy.

Oprócz zadań związanych z propagowaniem czytelnictwa i udostępnianiem książek i czasopism pracownicy GBP organizują zajęcia dla dzieci przebywających w czytelni oraz pomagają, w szczególności ludziom starszym, redagować różnego rodzaju pisma, wyszukiwać informacje, obsługiwać komputer i Internet. Aby aktywizować społeczeństwo, poprawić ofertę spędzenia wolnego

czasu i zintegrować pokolenia w bibliotece organizowane są spotkania z autorami książek i ciekawymi ludźmi, konkursy o różnorodnej tematyce, wystawy oraz wycieczki rowerowe.

W okresie trzech ostatnich lat spada liczba odwiedzin w bibliotece. Wzrasta natomiast liczba zarejestrowanych użytkowników z 945 w 2011 roku do 1043 w roku 2013 oraz liczba czytelników odpowiednio z 407 do 419.

Tabela nr 11. Liczba korzystających z Gminnej Biblioteki Publicznej w Koczale w latach 2011-2013.

Liczba korzystających z GBP w Koczale	2011	2012	2013
Użytkownicy zarejestrowani w bibliotece	945	917	1043
Czytelnicy (użytkownicy aktywnie wypożyczający)	407	421	419
Odwiedziny w bibliotece	7362	7262	6087

c) Świetlice wiejskie

W gminie Koczała funkcjonuje 6 świetlic wiejskich w miejscowościach Pietrzykowo, Starzno, Łękinia, Trzciniec, Bielsko i Załęże. Odbywają się w nich okolicznościowe imprezy organizowane zazwyczaj przez rady sołeckie. W świetlicach brak regularnych, zorganizowanych zajęć dla dzieci i młodzieży.

4) Sport, rekreacja i turystyka

Na gminną bazę rekreacyjną i sportową składają się:

- 1) 2 sale gimnastyczne oraz kompleks boisk „ORLIK” przy Zespole Kształcenia i Wychowania w Koczale,
- 2) boisko do gry w piłkę nożną wraz z zapleczem nad jeziorem Dymno w Koczale,
- 3) siłownia plenerowa, boisko wielofunkcyjne, wiata i miejsca na ognisko za tzw. „dziką plażą” nad jeziorem Dymno,
- 4) teren rekreacyjny z pomostem, gdzie w okresie wakacji funkcjonuje gminne kąpielisko, z boiskiem do siatkówki i placem zabaw nad jeziorem Dymno,
- 5) teren rekreacyjny z boiskami do gry w piłkę nożną, piłkę siatkową i piłkę koszykową w Bielsku,
- 6) teren rekreacyjny z placem zabaw, boiskami do piłki nożnej i piłki siatkowej w Załężu,
- 7) place zabaw: na osiedlu mieszkaniowym w Koczale, w Bielsku, Łękini, Pietrzykowie,
- 8) wiata plenerowa przy remizie OSP w Koczale,
- 9) stacje kajakowe w Wilkowie, Starej Brdziej Pilskiej i Płociczu.

Zadania z zakresu sportu i rekreacji wykonują w gminie głównie organizacje pozarządowe: Ludowy Klub Sportowy „GRANIT”, Uczniowski Klub Sportowy „AS” i Zapaśniczy Uczniowski Klub Sportowy „Łękinia”. Organizacje te niejednokrotnie wspólnie z jednostkami podległymi gminie czy też innymi organizacjami podejmują współpracę przy organizacji imprez sportowo-rekreacyjno-kulturalnych adresowanych do mieszkańców gminy i przebywających na terenie gminy turystów.

Turystyka na terenie gminy Koczała skupia się przede wszystkim w Koczale, Dyminie, Starej Brdziej i Starej Brdziej Pilskiej, gdzie znajdują się baza wypoczynkowa i noclegowa oraz wypożyczalnie sprzętu. Przez gminę wiodą szlaki piesze i rowerowe. Z roku na rok wzrasta liczba uczestników spływów kajakowych rzekami Brdą i Rudą.

5) Ochrona zdrowia

Podstawową opiekę zdrowotną na terenie gminy Koczała w ramach ubezpieczenia zdrowotnego zapewniają Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej EL-MAR Gabinet Lekarza POZ i Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „JAR – DENT” w Koczale. Opiekę szpitalną dla mieszkańców gminy zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Szpital Powiatowy w Człuchowie oraz Szpital Miejski w Miastku Sp. z o.o. W Koczale funkcjonuje apteka.

6) Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie gminy funkcjonuje jeden Posterunek Policji mieszczący się w Koczale, podlegający pod Komendę Powiatową Policji w Człuchowie, zatrudniający policjantów na 5 etatach. Posterunek Policji w Koczale w latach 2011-2013 wszczął 173 postępowania przygotowawcze.

W przeprowadzonych dochodzeniach i śledztwach stwierdzono 193 przestępstwa, z czego wykrytych zostało 154, a niewykrytych 39, co daje wskaźnik wykrywalności ogólnej 79,79%. Dominującą kategorią przestępstw są przestępstwa kryminalne pospolite, które są najbardziej uciążliwe dla społeczeństwa.

W latach 2011-2013 w stosunku do 116 podejrzanych wniesiono akt oskarżenia do Sądu Rejonowego w Miastku oraz Sądu Rejonowego w Słupsku XVI Zamiejscowego Wydziału Karnego w Miastku. W tym samym okresie ujawniono łącznie 11 nieletnich, którzy dopuścili się czynów karalnych. Ich sprawy zostały przekazane do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w/w sądów. Funkcjonariusze Posterunku Policji w Koczale w latach 2011-2013 przeprowadzili 127 postępowań wyjaśniających w sprawach o wykroczenia. W czasie pełnionych służb policjanci ujawnili łącznie 55 sprawców, którzy kierowali pojazdami mechanicznymi i rowerami będąc w stanie nietrzeźwości i w stanie po użyciu alkoholu. Nałożyli łącznie 180 mandatów karnych, udzielili łącznie 194 pouczenia za różnego rodzaju wykroczenia. Przeprowadzili łącznie 951 interwencji policyjnych. Stan bezpieczeństwa na drogach należy uznać za dobry. W latach 2011-2013 odnotowano łącznie 4 wypadki drogowe i 28 kolizji drogowych. Na terenie działania Posterunku Policji w Koczale nie odnotowano poważnych aktów wandalizmu, które rzutowałyby w bezpośredni sposób na stan bezpieczeństwa publicznego.

Tabela nr 12. Liczba interwencji policyjnych w gminie Koczała w latach 2011-2013.

Wyszczególnienie	Rok		
	2011	2012	2013
Liczba interwencji policyjnych	328	337	286

7) Pomoc społeczna

Głównym realizatorem zadań gminy oraz zadań zleconych przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej w gminie Koczała jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Pomoc udzielana jest w formie pieniężnej, w naturze lub usługach. Świadczenia mają charakter stały, okresowy lub jednorazowy. Osobom niezaradnym życiowo, w tym uzależnionym od alkoholu i niepełnosprawnym GOPS opłaca bezpośrednio świadczenia np. gaz, energię elektryczną i opał, udziela pomocy w formie zakupu gorących posiłków oraz wydaje żywność (w ramach programu „Dostarczanie żywności dla najuboższych ludności Unii Europejskiej”). Praca socjalna z klientami nastawiona jest na ich usamodzielnienie życiowe oraz integrację ze środowiskiem. Ośrodek realizuje pracę opartą na aktywnych formach tj.: prace społecznie użyteczne, szkolenia zawodowe, warsztaty psychologiczne, działania środowiskowe. Osobom wymagającym wsparcia w codziennych czynnościach ośrodek przyznaje usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania lub pomoc w formie miejsc w domach pomocy społecznej. Udziela pomocy dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej oraz osobom będącym w kryzysie. GOPS w Koczale realizuje również zadania z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, z ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i innych ustaw. Od 15 września 2011r. przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Koczale działa Zespół Interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Ośrodek zapewnia jego obsługę organizacyjno-techniczną.

W 2011 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koczale udzielił pomocy ogółem 229 rodzinom, w tym 113 rodzinom z dziećmi i 20 rodzinom niewydolnym w prowadzeniu gospodarstwa domowego i w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, co wynosi 663 osoby, w tym 307 osób długotrwale korzystających. W 2013 roku pomocy udzielono ogółem 226 rodzinom, w tym 105 rodzinom z dziećmi i 17 rodzinom niewydolnym w prowadzeniu gospodarstwa domowego i w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, co wynosi 628 osób, w tym 459 osób długotrwale korzystających. Z danych tych wynika, że nieznacznie maleje liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w GOPS. Niepokojącym jest natomiast fakt, iż rośnie liczba osób i rodzin korzystających długotrwale.

Tabela nr 13. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia GOPS w Koczale w latach 2011-2013.

I. Rodziny i osoby, którym udzielono pomocy i wsparcia		2011	2012	2013
Liczba rodzin ogółem		224	229	226
Liczba osób w rodzinach		680	663	628
Osoby długotrwale korzystające		281	307	459
Rodziny z dziećmi		113	113	105
Rodziny niewydolne w prowadzeniu gospodarstwa domowego i w sprawach opiekuńczo-wychowawczych		30	20	17
II. Powody udzielenie pomocy i wsparcia		2011	2012	2013
Ubóstwo	Liczba rodzin	150	150	150
	Liczba osób w rodzinach	471	442	425
Bezrobocie	Liczba rodzin	137	145	136
	Liczba osób w rodzinach	470	476	429
Niepełnosprawność	Liczba rodzin	65	74	70
	Liczba osób w rodzinach	163	189	163
Długotrwała lub ciężka choroba	Liczba rodzin	72	72	77
	Liczba osób w rodzinach	164	166	187
Bezradność (problemy)	Liczba rodzin	30	20	17
	Liczba osób w rodzinach	131	81	73
Alkoholizm	Liczba rodzin	37	34	32
	Liczba osób w rodzinach	78	75	73
Narkomania	Liczba rodzin	0	0	0
	Liczba osób w rodzinach	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność	Liczba rodzin	32	33	37
		18	15	15
Bezdomność	Liczba rodzin	0	1	1
	Liczba osób w rodzinach	0	1	1
Opuszczenie zakładu karnego	Liczba rodzin	1	1	4
	Liczba osób w rodzinach	1	1	4
Przemoc w rodzinie – ofiary przemocy	Liczba rodzin	1	7	7
Przemoc w rodzinie – sprawcy	Liczba osób	1	7	7

Od kilku lat najczęstszymi przesłankami udzielenia pomocy jest (w kolejności za rok 2013): ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ochrona macierzyństwa, alkoholizm oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, przemoc w rodzinie, opuszczenie zakładu karnego i bezdomność. W latach 2012-2013 obserwuje się nieznaczny spadek wśród rodzin, którym udzielono pomocy ze względu na bezrobocie (w 2012 roku 145, w 2013 roku 136), niepełnosprawność (w 2012 roku 74, w 2013 roku 70), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (w 2012 roku 20, w 2013 roku 17) i alkoholizm (w 2012 roku 34, w 2013 roku 32). Wzrosła natomiast liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa (w 2012 roku 33, w 2013 roku 37), długotrwałej lub ciężkiej choroby (w 2012 roku 72, w roku 2013 77), oraz trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego (w 2012 roku 1 osoba, w 2013 roku 4 osoby).

Rodzaje wsparcia w ramach ustawy o pomocy społecznej

GOPS udziela pomocy w formie zasiłków pieniężnych oraz pomocy w naturze i usługach. Realizuje następujące świadczenia: zasiłek stały, składka na ubezpieczenie zdrowotne dla osób, którym przyznano zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy, dożywianie w formie posiłku, zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności i świadczenia rzeczowego w formie artykułów żywnościowych, usługi opiekuńcze, kierowanie do domów pomocy społecznej, praca socjalna, w tym w formie kontraktów socjalnych, oraz poradnictwo specjalistyczne.

Tabela nr 14. Liczba osób korzystających ze świadczeń, liczba świadczeń oraz kwota wypłaconych świadczeń w latach 2011-2013.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenie			Liczba świadczeń			Kwota świadczeń w zł		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Zasiłki stałe	21	23	21	212	226	223	77.266,41	84.862,19	96.159,57
Składki na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłków stałych	21	21	21	215	207	223	6.872,07	7.268,45	8.895,43
Zasiłek okresowy	92	69	90	215	449	507	159.895,20	148.978,00	216.068,88
Zasiłek celowy	65	92	98	295	292	211	56.259,24	54.185,43	58.654,80
Zasiłek celowy specjalny	37	48	33	155	155	109	27603,19	36.614,00	27.424,43

W 2013 roku z 23 do 21 zmalała liczba osób, którym przyznano zasiłek stały. Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w postaci składki na ubezpieczenie zdrowotne w latach 2012 i 2013 kształtowała się na takim samym poziomie i wyniosła 21 osób, przy czym liczba składek w 2012 roku wyniosła 207, a w 2013 roku 223. Z zasiłku okresowego, który przysługuje ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie lub możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, w 2012 roku skorzystało 69 osób, a w 2013 roku 90 osób, natomiast liczba świadczeń wyniosła w latach 2012 i 2013 odpowiednio 449 i 507. Najlichniesza grupa to osoby, które otrzymały zasiłek ze względu na bezrobocie. W 2013 roku średni czas otrzymywania zasiłku wynosił około 6 miesięcy, w 2012 roku było to około 7 miesięcy. Średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła 426 zł i była o 38,30% zł wyższa niż w roku 2012 (308 zł).

Zasiłek celowy jest przyznawany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Specjalny zasiłek celowy przyznawany jest w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobom lub rodzinom, które nie spełniają kryterium dochodowego. W 2012 roku liczba osób, którym przyznano zasiłek celowy wyniosła 92, a w 2013 roku 98, zaś liczba osób, którym przyznano zasiłek celowy specjalny, odpowiednio 48 i 33 osoby. W porównaniu do roku 2012 w roku 2013 z 292 do 211 spadła liczba zasiłków celowych i ze 155 do 109 liczba zasiłków celowych specjalnych.

W latach 2012-2013 dożywianie realizowane było w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem programu jest zapewnienie, w szczególności dzieciom, młodzieży, osobom starszym, niepełnosprawnym, samotnym jednego gorącego posiłku dziennie. Program przewiduje również przyznawanie zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup artykułów żywnościowych albo posiłku lub świadczenia rzeczowego w formie artykułów żywnościowych. W ramach programu w 2013 roku pomocą w formie gorącego posiłku lub zasiłku na żywność objęto ogółem 503 (w 2012 roku 506) mieszkańców Gminy Koczała, w tym z posiłków korzystało: 132 dzieci w wieku do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej (w 2012 roku 140), 42 dzieci do ukończenia 7 roku życia (w 2012 roku 47) oraz 1 (w 2012 roku 1) osoba dorosła. Z zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności skorzystały 392 osoby (w 2012 roku 387). Świadczeniem rzeczowym objęto 198 osób (w 2012 roku 132).

W 2013 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koczale świadczył usługi opiekuńcze osobom, które z powodu wieku, stanu zdrowia lub niepełnosprawności wymagały pomocy osoby drugiej, a którym rodzina nie mogła takiej pomocy zapewnić. Wysokość odpłatności klienta za usługi, zgodnie z uchwałą Rady Gminy, uzależniona była od sytuacji rodzinnej osoby oraz jej dochodu lub dochodu na osobę w rodzinie i kształtowała się w granicach od 2,80 zł do 7,44 zł za godzinę usług. Z tej formy pomocy korzystało średnio w ciągu roku 11 osób w wymiarze od 1 godziny do 4 godzin na osobę dziennie. Opiekunki wykonały 3833 godziny usług. Do realizacji usług ośrodek zatrudniał ogółem 5 opiekunek w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy. Usługi opiekuńcze były świadczone w miejscu zamieszkania osób wymagających opieki tj. w Koczale, Łekini i Bielsku.

Na dzień 31 grudnia 2013r. w domach pomocy społecznej przebywało 6 osób z gminy Koczała. Średnia dopłata gminy do utrzymania jednej osoby wyniosła około 2050,00 zł miesięcznie. Wydatki na utrzymanie mieszkańców gminy Koczała w DPS wszystkich typów (ze środków gminnych) wyniosły 137 350,93 zł (84 034 w 2011 roku, 96.953,34 zł w 2012 roku) i były wyższe o 41,67% od wydatków w 2012 roku.

Pracą socjalną jest działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona jest w oparciu o dokonanie diagnozy sytuacji klienta, opracowanie planu pomocy i wsparcia w zależności od indywidualnej sytuacji oraz posiadanego potencjału osobistego. W 2011 roku pomocą socjalną było objętych 70 rodzin (204 osoby), w 2012 roku 48 rodzin (122 osoby), a w 2013 roku 51 rodzin (143 osoby).

Tabela nr 15. Praca socjalna w latach 2011-2013.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013
Liczba rodzin objętych pracą socjalną	70	48	51
Liczba osób w rodzinach	204	122	143

Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zarządzeniem z dnia 15 września 2011r. Wójt Gminy Koczała powołał Zespół Interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład zespołu weszli przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koczale, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych oraz kuratorzy sądowi. GOPS w Koczale zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego.

Realizacja zadań w zakresie wspierania rodziny

Od początku 2012 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Koczale realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jeżeli rodzice nie są w stanie zapewnić właściwej opieki i wychowania swoim dzieciom, pieczę zastępczą organizuje dla nich powiat. Natomiast jeżeli rodzina ma trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych, obowiązkiem gminy jest zapewnienie jej wsparcia. Wspieranie rodziny może być prowadzone poprzez konsultacje, poradnictwo specjalistyczne, terapię, mediacje, usługi opiekuńcze, pomoc prawną, a także pomoc ze strony asystenta rodziny. W 2011 roku z pomocy skorzystało 113 rodzin z dziećmi, w tym 30 niewydolnych w prowadzeniu gospodarstwa domowego i w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w 2012 roku odpowiednio 113 i 20 rodzin, a w 2013 roku 105 i 17 rodzin. Od 1 września 2012 roku GOPS w Koczale zatrudnia jednego asystenta rodziny, który obejmuje opieką 6 rodzin z dziećmi. Celem działań podejmowanych przez asystenta jest wielowymiarowa pomoc rodzinie w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych oraz w życiu społecznym i zawodowym. Asystent wraz z pracownikiem socjalnym i podopiecznym tworzy indywidualny plan pomocy rodzinie, a gdy uda się już rozwiązać podstawowe problemy socjalne lub psychologiczne, motywuje do większej aktywności społecznej, uzupełniania kwalifikacji oraz podejmowania pracy zarobkowej.

Tabela nr 16. Liczba rodzin korzystająca z pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koczale w latach 2011-2013.

Rok	2011	2012	2013
Liczba środowisk korzystających z pomocy	223	227	226
- w tym liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy	113	113	105
- w tym rodziny niewydolne w prowadzeniu gospodarstwa domowego i w sprawach opiekuńczo- wychowawczych	30	20	17

Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny

Na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów GOPS w Koczałach wypłaca zasiłki rodzinne z dodatkami, zasiłki i świadczenia pielęgnacyjne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzi postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.

W 2013r. nastąpił spadek liczby osób otrzymujących zasiłki rodzinne z 399 w 2012 roku do 349. Zmniejszyła się też liczba dodatków do zasiłku rodzinnego z 475 w 2012 roku do 430 w 2013 roku. W zakresie świadczeń pielęgnacyjnych wystąpił znaczny spadek zarówno w liczbie osób otrzymujących świadczenie (27 w roku 2012, 25 w roku 2013) jak również w liczbie świadczeń (257 w roku 2012, 181 w roku 2013).

Tabela nr 17. Liczba świadczeń i wydatki na świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny w latach 2011-2013.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba osób otrzymujących świadczenie			Liczba świadczeń			Kwota świadczeń w zł		
		2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
1.	Zasiłek rodzinny	368	399	349	4492	3970	3554	383.867,00	350.086,00	354.911,00
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	354	475	430	2423	2153	1954	245.587,00	205.593,00	204.703,00
2.1	Urodzenia dziecka	18	9	18	18	9	18	18.000,00	9.000,00	18.000,00
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	12	7	7	94	60	63	35.867,00	23.653,00	24.813,00
2.3	Samotnego wychowywania dziecka	15	20	17	183	168	191	31.910,00	28.560,00	32.470,00
2.4	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	31	24	19	293	229	168	22.740,00	17.740,00	12.920,00
2.5	Rozpoczęcia roku szkolnego	266	257	230	266	257	230	26.600,00	25.700,00	23.000,00
2.6	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w tym:	66	80	72	643	570	526	36.390,00	32.140,00	32.860,00
2.6.1	Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	14	19	21	106	91	164	9.540,00	8.190,00	14.760,00
2.6.2	Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której jest szkoła	52	61	51	537	479	362	26.850,00	23.950,00	18.100,00
2.7.	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	72	78	67	926	860	758	74.080,00	68.800,00	60.640,00
3.	Zasiłki pielęgnacyjne	134	131	139	1454	1463	1409	222.462,00	223.839,00	215.577,00
4.	Świadczenia pielęgnacyjne	19	27	25	183	257	181	94.360,00	132.860,00	98.076,10
5.	Specjalny zasiłek opiekuńczy ¹	0	0	1	0	0	3	0	0	1.421,40
6.	Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia	35	22	21	35	22	21	35.000,00	22.000,00	21.000,00
7.	Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	35	39	37	437	407	444	108.656,00	113.376,00	135.874,84
8.	Składka na ubezpieczenie emeryt. i rentowe	17	19	18	164	174	172	19.067,00	24.619,00	25.339,51
9.	Składka na ubezpieczenie zdrowotne	7	9	10	49	108	70	2.293,00	5.054,00	3344,40

¹ Świadczenie przysługuje od 2013r.

Projekt systemowy „Ułatwienie wchodzenia i powrotu na rynek pracy osobom mającym trudności z integracją na rynku pracy”

Projekt realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koczale od 1 czerwca 2008r. do 30 czerwca 2013r. w ramach Priorytetu VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Podziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Głównym celem projektu było zwiększenie szans na zatrudnienie i podniesienie kompetencji społecznych i zawodowych osób z terenu Gminy Koczała zagrożonych wykluczeniem społecznym. Beneficjentami projektu były osoby w wieku aktywności zawodowej, które nie posiadały zatrudnienia, korzystały z pomocy społecznej, w tym: osoby bezrobotne, osoby nieaktywne zawodowo z uwagi na opiekę nad dziećmi, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. W okresie od 01.06.2008r. do 30.06.2013r. w projekcie brały udział 93 osoby, z tego 87 osób ukończyło udział w projekcie zgodnie z zaplanowaną dla nich ścieżką rozwoju. Pracownicy socjalni podpisali 93 kontrakty socjalne. W ramach tych kontraktów każdy z uczestników zrealizował, w szczególności, następujące działania:

- 1) Indywidualne konsultacje psychologiczne.
- 2) Trening kompetencji i umiejętności społecznych.
- 3) Kurs obsługi komputera i korzystania z Internetu. Uczestnicy realizowali zagadnienia dotyczące podstaw technik informatycznych oraz zasad korzystania z Internetu i poczty elektronicznej.
- 4) Trening aktywizacji zawodowej.
- 5) Indywidualne doradztwo zawodowe.
- 6) Warsztaty z zakresu umiejętnego budowania budżetu domowego i umiejętnego gospodarowania nim, budowania dobrych relacji w rodzinie i wychowania bez porażek oraz zdrowego stylu życia i pierwszej pomocy.
- 7) Zajęcia teoretyczne oraz pokaz fryzjerski i kosmetyczny.
- 8) Zajęcia edukacyjne pn. „Problem alkoholowy w rodzinie – uzależnienie i współuzależnienie”.
- 9) Kurs „Nabycie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego”.
- 10) Badania profilaktyczne z zakresu medycyny pracy kwalifikujące do podjęcia kursu zawodowego.
- 11) Kursy zawodowe, m.in.: „Pracownik remontowo-budowlany z elementami nowoczesnych technologii”, „Kelner – barman”, „Kierowca wózków jezdniowych z bezpieczną wymianą butli gazowych”, kurs opiekunki osób starszych i niepełnosprawnych, kurs wizażu, makijażu i stylizacji, kurs florystyczny, kurs profesjonalnej sprzedaży.

W ramach projektu jedną osobę skierowano do nauki na poziomie ponadgimnazjalnym w Policealnym Studium Zawodowym w Bytowie. Jedna osoba z orzeczoną stopniem niepełnosprawności została skierowana do uczestnictwa w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy w Przechlewie.

Koszt realizacji projektu wyniósł ogółem 678 566, 68 zł, z tego dofinansowanie 601 488, 59 zł a wkład własny 77 078, 09 zł.

Wydatki na pomoc społeczną w gminie

Zauważa się, że wydatki na poszczególne zadania w ramach pomocy społecznej z roku na rok rosną. W 2012 roku wydatki na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej wyniosły 1.260.558,92 zł, a na realizację zadań wynikających z innych ustaw 1.191.139,65 zł, natomiast w 2013 roku wyniosły one odpowiednio 1.452.373,10 zł i 1.241.401,08 zł.

Tabela nr 18. Struktura wydatków na pomoc społeczną i inne zadania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koczale w latach 2011-2013.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota wydatków ogółem				ze środków gminy				z innych źródeł			
		2011	2012	2013		2011	2012	2013		2011	2012	2013	
	OGÓŁEM	2387065,98	2468717,99	2693774,18		635629,00	704726,20	854286,72		1751436,96	1763991,79	1839487,46	
	Zadania z ustawy o pomocy społecznej ogółem	1179825,28	1260558,92	1452373,10		583208,89	647093,32	772932,84		596616,39	613465,60	679440,26	
	Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym	1045728,29	1119311,74	1355469,77		541104,24	590101,79	732281,32		504624,05	529209,95	624188,45	
1.	Zasiłki celowe	56259,24	54.185,43	58.654,80		56259,24	54.185,43	58.654,80		0	0	0	
2.	Zasiłki celowe na zakup żywności w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	172416,90	182.010,00	223.840,95		56897,00	53.217,00	104.177,95		115519,90	128.793,00	119.663,00	
3.	Świadczenie rzeczowe w formie artykułów żywnościowych w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	38235,50	21.130,00	44.960,00		12617,00	10.600,00	9.153,00		25618,50	10.530,00	35.807,00	
4.	Zasiłki okresowe	159895,20	148.977,76	216.068,88		0	0	0		159895,20	148.977,76	216.068,88	
5.	Sprawienie pogrzebu	2743,20	0	0		2743,20	0	0		0	0	0	
6.	Dożywianie (w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”)	93955,60	104.649,45	106.203,60		30414,00	28.972,45	27.913,60		63541,60	75677,00	78.290,00	
7.	Zasiłki stałe	77266,41	84.862,19	96.159,57		15453,28	0	0		61813,13	84.862,19	96.159,57	
8.	Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	60015,67	66.734,28	79.922,82		60015,67	66.734,28	79.922,82		0	0	0	
9.	Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności	84033,57	96.953,34	137.350,93		84033,57	96.953,34	137.350,93		0	0	0	
10.	Prowadzenie GOPS	300907,00	359809,29	392308,22		222671,18	279.439,29	314.108,22		78235,82	80.370,00	78.200,00	
	Zadania własne gminy o charakterze nieobowiązkowym	134096,99	141247,18	96.903,33		42104,63	56.991,53	41.651,52		91992,30	84.255,65	55.251,81	
1.	Zasiłki celowe specjalne	27603,19	36.614,00	37.424,43		27603,19	36.614,00	27.424,43		0	0	0	
2.	Projekt systemowy POKL	101930,53	99.288,52	64.837,90		9938,23	15.032,87	9.586,09		91992,30	84.255,65	55.251,81	
	Opłata pocztowa od zasiłków	1832,67	1.940,98	1.500,00		1832,67	1.940,98	1500,00		0	0	0	
3.	Pozostała działalność	2730,60	3.403,68	3.141,00		2730,60	3.403,68	3.141,00		0	0	0	
	Zadania realizowane na podstawie innych ustaw	1207240,70	1191139,65	1241401,08		52420,13	57.632,88	81.353,88		1154820,57	1133506,77	1160047,20	
1.	Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz działania wobec dłużników alimentacyjnych	1142255,30	1104125,59	1094069,27		0	0	0		1142255,30	1104125,59	109469,27	
2.	Program wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	3400,00	10.200,00	16.062,00		0	0	0		3400,00	10.200,00	16.062,00	
3	Dodatki mieszkaniowe łącznie z opłatą pocztową	32617,38	30.138,62	37.695,45		32617,38	30.138,62	37.695,45		0	0	0	

8) Gminne pogramy z zakresu polityki społecznej

a) Gminny program rozwiązywania problemów alkoholowych

Głównym celem programu jest zapobieganie istnieniu i powstawaniu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu. W programie przyjęto do realizacji następujące zadania:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, przede wszystkim poprzez udział dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w koloniach, edukację społeczeństwa poprzez ulotki, poradniki i broszury, prowadzenie konsultacji specjalistycznych i innych form pomocy.
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców, propagowanie i prowadzenie zajęć angażujących dzieci i młodzież w alternatywne wobec uzależnień formy spędzania wolnego czasu z ukierunkowaniem ich aktywności na wolność wobec środków uzależniających, prezentowanie sztuk teatralnych i innych przedsięwzięć artystycznych propagujących postawy protrzeźwościowe, organizowanie imprez kulturalnych, sportowych i integracyjnych.
- 4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez zorganizowanie dostępu do szkoleń przedstawicieli różnych zawodów stykających się w swojej pracy z osobami z ww. problemem i członkami ich rodzin, wspieranie inicjatyw służących poszerzaniu wiedzy o zagrożeniach nałogami oraz innych działań propagujących zajęcia i postawy protrzeźwościowe, podejmowanie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie zapobiegania popełnienia przestępstw przez nietrzeźwych uczestników ruchu drogowego.
- 5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów zawartych w art. 13 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 15 tejże ustawy, jak również występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- 6) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

Zadania zawarte w programie realizuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych współpracując w tym zakresie z jednostkami gminnymi, organizacjami pozarządowymi, kościelnymi i innymi podmiotami. W latach 2011-2013 GKRPA skierowała na badania 6 osób uzależnionych od alkoholu, a leczeniu ogółem poddało się 9 osób. Z prowadzonego punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych średnio w roku korzysta 25 osób. Średnio 5 rodzin, w których występuje problem uzależnienia, w ciągu roku otrzymuje pomoc w formie zakupu podręczników szkolnych dla dzieci. Corocznie GKRPA jest współorganizatorem festynu „Bawmy się na trzeźwo” oraz pomaga finansowo sołectwom w zakresie organizacji zabaw karnawałowych, Dnia Dziecka i festynów wiejskich.

Tabela nr 19. Rezultaty działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2011-2013.

Lp.	Wyszczególnienie	2011	2012	2013
1.	Osoby uzależnione od alkoholu skierowane na badania specjalistyczne	2	1	3
2.	Osoby uzależnione od alkoholu skierowane na leczenie	3	2	4
3.	Osoby skierowane na spotkania z terapeutą uzależnień	27	25	21
4.	Liczba rodzin z uzależnieniem od alkoholu, którym udzielono wsparcia w zakupie podręczników szkolnych	6	5	3
5.	Liczba uczestników festynu „Bawmy się na trzeźwo” organizowanego wspólnie z Parafią w Koczale, Caritas, Chórem Parafialnym i GOK	300	300	300

6.	Wysokość pomocy finansowej GKRPA dla rad sołeckich na zakup nagród i słodczy dla dzieci z okazji zabawy karnawałowej, Dnia Dziecka, festynów wiejskich	550	550	550
----	--	-----	-----	-----

b) Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011-2015

Głównymi celami programu są: zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Koczała, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie i zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Ich osiągnięciu służą następujące działania: budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy, diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie gminy, podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie, udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie i oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie. Działania te realizuje Zespół Interdyscyplinarny powołany zarządzeniem Wójta Gminy. W latach 2011-2013 do zespołu wpłynęło łącznie 18 Niebieskich Kart (w 2011 roku 0 kart, w 2012 roku 8 kart, w 2013 roku 10 kart).

c) Program wspierania rodziny w Gminie Koczała na lata 2013-2015

Program tworzy lokalny system ochrony oraz wsparcia rodzin z dziećmi, w szczególności przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Jego adresatami są dzieci i rodziny z Gminy Koczała, w szczególności rodziny zagrożone kryzysem lub przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, w tym rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej, oraz przedstawiciele instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

Koordynatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koczale przy współpracy z Urzędem Gminy Koczała, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją, Sądem Rodzinnym, kuratorami sądowymi, placówkami oświatowymi i kulturalnymi, służbą zdrowia, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie, Powiatowym Urzędem Pracy w Człuchowie, organizacjami pozarządowymi, i parafią w Koczale.

9) Działalność organizacji pozarządowych

Z punktu widzenia rozwiązywania problemów społecznych organizacje pozarządowe są ważnym partnerem pozarządowym sektora publicznego dla tworzenia wspólnych projektów polityki społecznej. Na terenie gminy Koczała działają:

- 1) Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Koczała.,
- 2) Fundacja „KOCZALANIE XXI”,
- 3) LKS „Granit” Koczała,
- 4) Uczniowski Klub Sportowy „AS” w Koczale,
- 5) Zapaśniczy Uczniowski Klub Sportowy „Łękinia”,
- 6) Koło PZW w Koczale,
- 7) Koło Diabetyków w Koczale,
- 8) Koło Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Koczale,
- 9) OSP w Koczale, Pietrzykowie i Starznie,
- 10) Caritas i Akcja Katolicka przy Parafii Rzymskokatolickiej w Koczale.

Organizacje te wg danych na koniec 2013 roku liczyły od 17 (ZUKS „Łękinia” i koło diabetyków) do 138 członków (koło PZW) i w głównej mierze skupiają członków spośród mieszkańców gminy Koczała. Podejmują różnego rodzaju działania adresowane nie tylko do swoich członków, lecz zainteresowanych mieszkańców całej gminy, w dziedzinie kultury, sportu, rekreacji, edukacji, ochrony przyrody, ochrony przeciwpożarowej oraz wspierania osób chorych i w trudnej sytuacji materialnej. Organizacje te nie zatrudniają etatowych pracowników, a ich działalność opiera się na nieodpłatnej pracy członków i wolontariuszy. Problemami, z którymi boryka się trzeci sektor, to trudności finansowe przejawiające się w niedostatecznej ilości środków na działania, coraz większa biurokracja oraz malejąca liczba osób chcących działać społecznie.

Na tym tle wyróżnia się **Stowarzyszenie Chrześcijańska Misja Społeczna „Teen Challenge”**, które w Łękinie prowadzi ośrodek dla osób uzależnionych (drugi ośrodek znajduje się w Broczynie w gminie Trzebielino). Stowarzyszenie od 1988 roku działa na polu profilaktyki

społecznej. W ośrodkach prowadzona jest terapia odwykowa osób uzależnionych od różnych środków psychoaktywnych, w tym alkoholu, narkotyków, leków i innych substancji np. dopalaczy.

Chrześcijański Ośrodek dla Osób Uzależnionych w Łekini swą działalność rozpoczął w 2002 roku. Dysponuje 85 miejscami szpitalnymi. Obiekt przystosowany jest do prowadzenia terapii osób niepełnosprawnych. Przyjmuje osoby od 18 do 50 roku życia. Za leczenie pacjentów odpowiada kadra medyczna i terapeutyczna składająca się z lekarza psychiatry, lekarza internisty, pielęgniarki, psychologów oraz specjalistów i instruktorów terapii uzależnień. Na kształt pracy terapeutycznej nie ma decydującego wpływu żaden określony kierunek czy szkoła psychologiczna. Spośród kierunków, które znacząco zarysowują wzorzec terapii, można wymienić podejście behawioralno-poznawcze i humanistyczno-egzystencjalne. Terapia prowadzona jest dwutorowo: indywidualnie i grupowo (społeczność terapeutyczna). Dla pacjentów pozostających w związku małżeńskim istnieje możliwość podjęcia terapii małżeńskiej. Duże znaczenie w ośrodku ma ergoterapia i terapia zajęciowa, które pozwalają osiągnąć, wg zasady realizmu, możliwie najbardziej rzeczowe podejście do życia poprzez trening ciągłej pracy. W latach 2011-2013 w ośrodku w Łekini terapię odbywało 561 osób (w 2011 roku 200 osób, w 2012 roku 177 osób, w tym 2 osoby z gminy Koczała, w 2013 roku 184 osoby, w tym 1 osoba z gminy Koczała).

Terapia w ośrodku trwa do 12 miesięcy i może być kontynuowana w jednym z hosteli. Hostele są częścią Teen Challenge i mieszczą się w Miastku, Świdwinie i Białogardzie. Celem pobytu w hostelu jest readaptacja społeczna i zawodowa.

Problemy dostrzegane przez organizacje w zakresie polityki społecznej to duży dostęp do alkoholu i innych środków psychoaktywnych, bezrobocie, niedostateczna profilaktyka, mała dostępność zajęć alternatywnych (rozwijanie hobby, zainteresowań itp.) niedostateczne wsparcie samorządu w sprawie profilaktyki, kultury i działań alternatywnych.

5. IDENTYFIKACJA KLUCZOWYCH KWESTII SPOŁECZNYCH

Na podstawie analizy danych przedstawionych w diagnozie demograficzno-społecznej gminy Koczała za priorytetowe uznano działania w następujących obszarach:

1. Rodzina.
2. Seniorzy.
3. Osoby niepełnosprawne.
4. Integracja społeczna.

6. ANALIZA SWOT PRIORYTETOWYCH OBSZARÓW DZIAŁAŃ.

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu polityki społecznej oraz szans i zagrożeń z zewnątrz, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie sił i słabości Gminy Koczała w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabość to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szansa to wsparcie i inspiracje zewnętrzne dla lokalnej polityki społecznej.

OBSZAR I. RODZINA

Tabela nr 20. Analiza SWOT dla obszaru I. Rodzina.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Sprawnie działający GOPS w Koczale zapewniający realizację systemowego wsparcia rodzin w zakresie przeciwdziałania problemowi ubóstwa,	1. Problemy finansowe i ubóstwo części rodzin. 2. Bezrobocie. 3. Zagrożenia wynikające z wyjazdów

bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeby ochrony macierzyństwa, wsparcia rodzin wielodzietnych, udzielania pomocy w formie dożywiania, zasiłków rodzinnych. 2. Pomoc rodzinom w zakresie stypendiów, zasiłków szkolnych, zakupu podręczników. 3. Działania w zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych (dodatki mieszkaniowe, lokale zamienne, komunalne i socjalne). 4. Oferta spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań adresowana do wszystkich grup wiekowych. 5. Przedsięwzięcia organizacji pozarządowych w sferze społecznej, szczególnie w zakresie pomocy żywnościowej i leczenia uzależnień. 6. Realizacja projektów z zakresu rozwoju kompetencji społecznych, społeczno-zawodowych i edukacji. 7. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy oraz skierowane do osób stosujących przemoc. 8. Realizacja gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie. 9. Dobra współpraca GOPS, jednostek kultury, szkoły, Policji i organizacji pozarządowych w zakresie wspólnych działań na rzecz rodziny.	rodziców do pracy za granicę. 4. Nasilone występowanie problemów związanych z przemocą w rodzinie, uzależnieniami oraz nieporadnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. 5. Trudny dostęp do lekarzy specjalistów, w tym np.: psychiatry dziecięcego. 6. Niedostateczne wsparcie psychologiczne i prawne rodzin oraz w zakresie poradnictwa rodzinnego. 7. Nieodpowiednie przygotowanie rodziców do pełnienia ról w rodzinie. 8. Niska świadomość w zakresie edukacji seksualnej i ekonomicznej części mieszkańców gminy. 9. Brak instytucji samopomocowych i ośrodków wsparcia dziennego dla dzieci np. w formie świetlicy środowiskowej lub socjoterapeutycznej. 10. Duża ilość klientów przypadająca na pracownika socjalnego. 11. Brak rodzin wspierających. 12. Wysoka liczba związków nieformalnych i rozwodów. 13. Ograniczona oferta pozaszkolnych form aktywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży w szczególności poza Koczałą. 14. Postawa roszczeniowa części rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej. 15. Osłabienie więzi rodzinnych wpływające na obniżenie samodzielności w realizacji wzajemnego wsparcia i opieki. 16. Trudne warunki lokalowe rodzin. 17. Niewystarczająca ilość asystentów rodziny. 18. Niedostateczny system pomocowy dla ofiar przemocy w rodzinie. 19. Słabo rozwinięty wolontariat.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Wprowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”. 2. Możliwość pozyskiwania środków z UE na zadania pomocy społecznej. 3. Akceptacja społeczeństwa dla działań na rzecz przeciwdziałania przemocy. 4. Ogólnopolskie regulacje w zakresie wsparcia rodzin wielodzietnych, tzw. „karta dużej rodziny”. 5. Wprowadzenie rocznych urlopów (macierzyński i rodzicielski).	1. System prawny pomocy społecznej sprzyjający kształtowaniu pasywnych postaw wobec poszukiwania pracy. 2. Częste zmiany uregulowań prawnych dotyczących pomocy społecznej i pomocy rodzinie. 3. Kryzys funkcji rodziny i jej roli w życiu społecznym oraz niedostateczna w skali kraju promocja pozytywnego wizerunku małżeństwa i rodziny. 4. Trudna sytuacja gospodarcza, wpływająca na kwestie związane z bezrobociem i ubóstwem w rodzinach.

	5. Niekorzystne zjawiska demograficzne. 6. Wzrost poziomu informatyzacji zakłócającej tradycyjne życie rodzinne.
--	---

OBSZAR II. SENIORZY*Tabela nr 21. Analiza SWOT dla obszaru II. Seniorzy.*

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Organizacja pomocy dla osób starszych w formie usług opiekuńczych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. 2. Posiadanie stałego dochodu przez osoby starsze. 3. Aktywna część środowiska seniorów. 4. Doświadczenie życiowe i zawodowe. 5. Chęć bycia potrzebnym.	1. Zbyt niskie dochody osób starszych. 2. Niewystarczające wsparcie rodziny dla osób starszych. 3. Niewystarczające wsparcie dla rodzin opiekujących się osobami starszymi. 4. Słaby dostęp do opieki geriatrycznej w tym również trudny dostęp do sprzętu rehabilitacyjnego. 5. Brak mieszkań chronionych dla seniorów. 6. Zanik pomocy sąsiedzkiej. 7. Brak placówki typu centrum aktywności seniora wspierającej i wydłużającej aktywność osób starszych w okolicach miejsca zamieszkania. 8. Brak kompleksowej mapy potrzeb osób starszych. 9. Ograniczone możliwości działań w zakresie zapobiegania problemowi ubóstwa osób starszych. 10. Słabe wykorzystanie doświadczenia zawodowego i życiowego osób starszych, odchodzenie od tradycji autorytetów i szacunku do osób starszych. 11. Słabo rozwinięty wolontariat na rzecz osób starszych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Wzrost popularności wśród osób starszych aktywnych form spędzania czasu wolnego. 2. Pomoc państwa dla opiekunów osób zależnych. 3. Możliwość pozyskiwania środków z UE na zadania w zakresie wspierania osób starszych. 4. Rządowe programy ukierunkowane na rzecz osób starszych.	1. Starzenie się społeczeństwa. 2. Niewystarczające uwzględnienie problematyki osób starszych w ustawodawstwie. 3. Negatywny stereotypowy wizerunek seniora. 4. Niedostateczna liczba miejsc w zakładach opiekuńczo-leczniczych, hospicjach. 5. Wykluczenie społeczne osób starszych i samotnych z terenów wiejskich.

OBSZAR III. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ*Tabela nr 22. Analiza SWOT dla obszaru III. Niepełnosprawność.*

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Pomoc osobom z powodu niepełnosprawności zgodnie z ustawą pomocy społecznej oraz ustawą o świadczeniach rodzinnych. 2. Realizacja zwykłych i specjalistycznych usług opiekuńczych.	1. Wzrost liczby osób niepełnosprawnych. 2. Bariery transportowe i architektoniczne. 3. Ograniczony dostęp do medycznych usług specjalistycznych, w tym rehabilitacyjnych (długie oczekiwanie na rehabilitację, wizytę u specjalisty). 4. Brak podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych (np. środowiskowy dom samopomocy, klub samopomocy, grupa wsparcia, wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, warsztaty terapii zajęciowej). 5. Ubóstwo osób niepełnosprawnych. 6. Ograniczone możliwości wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin. 7. Niska aktywność społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Fundusze unijne na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. 2. Możliwość dofinansowania ze środków rządowych projektów ukierunkowanych na aktywizację osób niepełnosprawnych i budowanie oparcia społecznego 3. Działania podejmowane przez PCPR na rzecz aktywizacji społecznej (turnusy rehabilitacyjne, sprzęt rehabilitacyjny, likwidacja barier). 4. Działania podejmowane przez PFRON na rzecz aktywizacji zawodowej, np.: refundowanie kosztów utworzenia stanowiska pracy. 5. Zmiana świadomości społecznej - wzrastająca akceptacja społeczeństwa do osób niepełnosprawnych w środowisku.	1. Stereotypowy wizerunek osoby niepełnosprawnej jako osoby roszczeniowej. 2. Niepełna diagnoza zjawiska niepełnosprawności. 3. Ograniczony rynek pracy sprzyjający osobom sprawnym, bez obciążeń zdrowotnych. 4. Problemy związane z finansowaniem służby zdrowia powodujące ograniczony dostęp do medycznych usług specjalistycznych. 5. Brak kompleksowej bazy danych o działaniach organizacji pozarządowych. 6. Ograniczanie środków finansowych na rzecz wsparcia i pomocy osobom niepełnosprawnym.

OBSZAR IV. INTEGRACJA SPOŁECZNA*Tabela nr 23. Analiza SWOT dla obszaru IV. Integracja społeczna.*

MOCNE STRONY	SLABE STRONY
1. Zainteresowanie władz samorządowych rozwiązywaniem problemów społecznych. 2. Wykwalifikowana i profesjonalna kadra pomocy społecznej. 3. Stosowanie aktywizujących metod w pracy socjalnej. 4. Udział mieszkańców gminy w szczególności klientów pomocy społecznej w szkoleniach organizowanych przez OWES. 5. Współpraca wszystkich instytucji działających w obszarze polityki społecznej. 6. Realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. 7. Przedsięwzięcia i imprezy organizowane przez jednostki kultury, rady sołeckie, organizacje pozarządowe i zakłady pracy na rzecz integrowania społeczności lokalnej.	1. Pogłębianie się problemu ubóstwa. 2. Wzrost liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. 3. Przewaga działań doraźnych o charakterze ratowniczym nad działaniami profilaktycznymi. 4. Mała skuteczność procedury sądowej zmierzającej do orzeczenia obowiązku podjęcia leczenia odwykowego. 5. Brak czasu na skuteczną realizację pracy socjalnej. 6. Ograniczone środki finansowe na działania zapobiegające wykluczeniu. 7. Mała oferta pomocy specjalistycznej (psychologicznej, prawnej). 8. Niska aktywność społeczna. 9. Niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej. 10. Niewystarczająca mobilność społeczna i zawodowa. 11. Preferowanie przez część społeczeństwa pasywnych form spędzania czasu wolnego.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Możliwość pozyskiwania środków finansowych na realizację projektów społecznych i tworzenie podmiotów ekonomii społecznej. 2. Wzrost zakresu współpracy PUP, PCPR i GOPS. 3. Działalność OWES. 4. Bezpłatne szkolenia z zakresu przedsiębiorczości społecznej.	1. Zbyt mała ilość środków finansowych na realizację działań pomocowych i profilaktycznych. 2. Przedłużające się procedury związane z pozyskiwaniem środków z UE. 3. Biurokratyzacja pomocy społecznej. 4. Kryzys finansowy. 5. Łatwość w dostępie do środków uzależniających.

7. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ.

Zmiany w zakresie objętym strategią zmierzać będą w kierunku poprawy warunków bytowych oraz tworzenia równych szans rozwoju społecznego wszystkim mieszkańcom Gminy Koczała. Wdrażane rozwiązania ukierunkowane będą w szczególności na podniesienie poziomu prawidłowego wypełniania przez rodziny przynależnych im funkcji, wzrost jakości życia osób niepełnosprawnych, tworzenie warunków służących zaspokajaniu potrzeb seniorów oraz na zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez podniesienie poziomu integracji społecznej mieszkańców. Działania realizowane w planowanych obszarach interwencji wymagają zaangażowania i partnerskiej współpracy wszystkich podmiotów polityki społecznej w gminie oraz poszczególnych jej mieszkańców. Kierunek oraz wymiar zmian widoczny będzie we wskaźnikach realizacji poszczególnych działań.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. WIZJA

Wizja danego obszaru to spojrzenie w przyszłość na okres kilkunastu lat i określenie oczekiwanego obrazu, wyglądu i stanu obszaru, który jest przedmiotem strategii.

Wizja gminy Koczała w zakresie polityki społecznej przedstawia się następująco:

Gmina Koczała – gmina otwarta na potrzeby społeczne, wspierająca rozwój wszystkich mieszkańców w dążeniu do samodzielności i niezależności, dająca poczucie bezpieczeństwa i społecznej integracji a w razie potrzeby odpowiednie wsparcie.

2. MISJA

Misja określa ideę i ogólny kierunek rozwoju oraz pośrednio dziedziny, którymi gmina powinna się zajmować.

Dążenie do zapewnienia mieszkańcom gminy Koczała dogodnych warunków życia poprzez integrację społeczną oraz tworzenie równych szans rozwoju społecznego wszystkim mieszkańcom. Rozwiązania wdrażane przy współpracy z lokalnymi partnerami i społecznością lokalną służyć mają eliminacji negatywnych zjawisk społecznych oraz zrównoważonemu rozwojowi gminy.

3. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ ORAZ REALIZATORZY PROJEKTOWANYCH ZMIAN

Tabela nr 24. Cele strategiczne, cele priorytetowe, kierunki działań i ich realizatorzy.

cel strategiczny	cel priorytetowy	kierunki działań	realizatorzy działań
OBSZAR I. RODZINA			
1. Prawidłowe wypełnianie przez rodziny przynależnych im funkcji.	1.1. Ograniczanie zjawiska ubóstwa	1. Diagnoza i monitoring sytuacji w rodzinach wymagających wsparcia. 2. Pomoc materialna rodzinom potrzebującym wsparcia. 3. Realizacja programów z zakresu dożywiania. 4. Stały kontakt pracowników socjalnych z PUP w celu aktywizacji osób bezrobotnych oraz praca socjalna z klientami długotrwale bezrobotnymi. 5. Rozwój działań i współpracy w zakresie wsparcia rodzin wielodzietnych. 6. Realizacja zadań w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych oraz zapobiegających eksmisji. 7. Edukacja w zakresie racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi.	Urząd gminy, GOPS, ZKiW, organizacje pozarządowe, inne podmioty i instytucje.
	1.2. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i ochrona osób jej doznających	1. Podejmowanie działań z zakresu interwencji kryzysowej. 2. Realizacja pomocy w formie poradnictwa, wsparcia, schronienia. 3. Realizacja działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc. 4. Profilaktyka, prowadzenie działań informacyjnych, edukacyjnych i społecznych. 5. Podejmowanie działań w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej osób uzależnionych oraz członków ich rodzin. 6. Rozwój interdyscyplinarnej współpracy podmiotów polityki społecznej.	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS, ZKiW, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, GKRPA, Policja, inne podmioty i instytucje.
	1.3. Realizacja działań z zakresu wsparcia rodziny	1. Utworzenie placówki wsparcia dziennego. 2. Wpieranie funkcjonowania świetlic wiejskich. 3. Świadczenie pomocy w formie asystenta rodziny. 4. Reintegracja rodzin. 5. Prowadzenie działań edukacyjnych, poradnictwa specjalistycznego, pracy socjalnej. 6. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr pracujących na rzecz wsparcia rodziny. 7. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.	Urząd gminy, GOPS, GKRPA, ZKiW, organizacje pozarządowe, inne podmioty i instytucje.

1.4. Poprawa funkcjonowania rodzin w społeczności lokalnej	1. Rozwój działań z zakresu edukacji dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych. 2. Zwiększanie dostępu do edukacji, kultury, sportu, wypoczynku i rekreacji. 3. Wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz całych rodzin. 4. Tworzenie form aktywizacji rodzin oraz wspieranie ich aktywności.	Urząd gminy, GOPS, ZKiW, GOK, Policja, parafia, organizacje pozarządowe, inne podmioty i instytucje.
OBSZAR II. SENIORZY		
2. Tworzenie warunków służących zaspokajaniu potrzeb osób starszych.	2.1. Rozwój systemu wsparcia na rzecz osób starszych. 1. Diagnoza i monitoring sytuacji osób starszych. 2. Przeciwdziałanie problemowi ubóstwa osób starszych. 3. Wspieranie projektów z zakresu profilaktyki i ochrony zdrowia seniorów. 4. Rozwój usług i świadczeń na rzecz seniorów. 2.2. Zapobiegania marginalizacji seniorów oraz kształtowanie międzypokoleniowej solidarności. 1. Wspieranie i promocja aktywności społecznej i zawodowej. 2. Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji pokoleń. 3. Wspieranie działalności organizacji seniorskich oraz pracujących na rzecz osób starszych. 4. Promowanie partycypacji osób starszych w życiu lokalnej społeczności. 5. Wspieranie działań w zakresie pogłębienia więzi rodzinnych między seniorami, a dziećmi i wnukami. 6. Propagowanie w opinii publicznej pozytywnego wizerunku i potencjału osób starszych. 7. Rozwój i promocja idei wolontariatu na rzecz seniorów.	Urząd gminy, GOPS, organizacje pozarządowe, inne podmioty i instytucje. Urząd gminy, GOPS, GOK, GBP, ZKiW, organizacje pozarządowe, inne podmioty i instytucje.
OBSZAR III. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ		
3. Wzrost jakości życia osób niepełnosprawnych	3.1. Poprawa warunków życia i rozwoju aktywności. 1. Diagnoza potrzeb i zasobów osób niepełnosprawnych. 2. Poprawa sytuacji socjalno-bytowej. 3. Świadczenie pomocy i wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi. 4. Wsparcie rodzin i osób opiekujących się niepełnosprawnymi, w tym dążenie do utworzenia grup wsparcia i klubów samopomocy. 5. Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej. 6. Wspieranie rozwoju pomocy sąsiedzkiej i wolontariatu. 7. Zwiększenie dostępności i poprawa jakości usług w instytucjach publicznych, w tym dążenie do likwidacji barier architektonicznych.	Urząd gminy, GOPS, organizacje pozarządowe, inne podmioty i instytucje.

	3.2. Rozwój działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia.	1. Wsparcie realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia. 2. Realizacja zwykłych i specjalistycznych usług opiekuńczych. 3. Rozwój działań w zakresie profilaktyki niepełnosprawności, promocji zdrowego stylu życia oraz aktywnej rekreacji.	Urząd gminy, GOPS, organizacje pozarząd. ZKiW, zakłady opieki zdrowotnej, inne podmioty i instytucje.
	3.3. Zwiększenie świadomości społecznej w kwestii niepełnosprawności.	1. Edukacja społeczna w zakresie zrozumienia różnorodnych potrzeb osób niepełnosprawnych. 2. Realizacja i wspieranie inicjatyw sprzyjających włączeniu osób niepełnosprawnych w życie społeczne oraz przeciwdziałających dyskryminacji bez względu na rodzaj niepełnosprawności. 3. Wspieranie organizacji pozarządowych zrzeszających i działających na rzecz osób niepełnosprawnych.	Urząd gminy, GOPS, ZKiW, GOK, GBP, organizacje pozarządowe, inne podmioty i instytucje.
OBSZAR IV. INTEGRACJA SPOŁECZNA			
4. Bardziej zintegrowane społeczeństwo.	4.1. Realizacja programów aktywnej integracji.	1. Rozwój działań z zakresu profilaktyki wykluczenia społecznego wykorzystujących instrumenty aktywizacji edukacyjnej, kulturalnej i sportowej. 2. Wzmocnienie partnerstwa instytucji rynku pracy oraz instytucji pomocy i integracji społecznej. 3. Rozwój i promocja wolontariatu.	Urząd gminy, GOPS, GOK, GBP, organizacje pozarządowe, inne podmioty i instytucje.
	4.2. Rozwój sektora ekonomii społecznej.	1. Wspieranie działań w zakresie tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej. 2. Wspieranie inicjatyw na rzecz ekonomii społecznej. 3. Dążenie do współpracy z podmiotami ekonomii społecznej. 4. Promocja ekonomii społecznej.	Urząd gminy, GOPS, organizacje pozarządowe, inne podmioty i instytucje.
	4.3. Realizacja działań w zakresie organizowania społeczności lokalnej.	1. Wdrażanie projektów partnerskich na rzecz lokalnej społeczności. 2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i grup nieformalnych w zakresie oddolnych inicjatyw.	Urząd gminy, GOPS, GOK, GBP, ZKiW, organizacje pozarządowe, inne instytucje, podmioty i grupy nieformalne.

4. FINANSOWANIE

Środki finansowe na działania zaplanowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Koczała na lata 2015-2022 będą pochodzić w szczególności z:

- 1) budżetu gminy,
- 2) budżetu państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych,
- 3) budżetu państwa na finansowanie realizacji zadań zleconych,
- 4) funduszy europejskich,
- 5) innych programów i grantów.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Strategii nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, brak długookresowych źródeł finansowania, a także wieloletnich dokumentów finansowych określających planowane wydatki gminy na bieżącą działalność. Czynnikiem utrudniającym szacowanie źródeł finansowania jest powstawanie dokumentów programowych nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Ponadto wysokość środków przeznaczonych na realizację strategii będzie zależała także od stopnia zaangażowania różnych podmiotów – partnerów realizacji strategii.

Zakłada się, że cele i działania określone w strategii będą wyznaczały kierunki finansowania polityki społecznej gminy i będą uwzględniane przy konstruowaniu budżetu gminy w kolejnych latach. Zapisy dokumentu będą również podstawą starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie określonych przedsięwzięć.

IV. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII

1. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU

Wdrażanie i monitoring realizacji strategii odbywać się będzie w następujących etapach:

1. Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Koczała na lata 2015-2022 przez Radę Gminy Koczała.
2. Opublikowanie tekstu strategii na stronach internetowych, przekazanie tekstu dokumentu realizatorom.
3. Powołanie przez Wójta Gminy Koczała zespołu ds. wdrażania i monitoringu realizacji strategii.
4. Realizacja zadań określonych w strategii przez podmioty odpowiedzialne.
5. Ocena stopnia realizacji strategii dokonywana przez zespół ds. wdrażania i monitoringu realizacji strategii poprzez przygotowanie sprawozdania oraz propozycji aktualizacji dokumentu. Sprawozdania będą przygotowywane wg danych na koniec 2017 r., na koniec 2020 r. i na koniec 2022 r.
6. Przedstawienie przez zespół ds. wdrażania i monitoringu realizacji strategii sprawozdania z realizacji strategii i propozycji jej aktualizacji Wójtowi Gminy (do 31 maja) i następnie Radzie Gminy.

2. ZAKŁADANE WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ

Stan wdrażania i osiągnięcia celów założonych w strategii odbywać się będzie na podstawie wskaźników realizacji działań.

Tabela nr 25. Wskaźniki realizacji działań.

Lp.	P/R*	Nazwa wskaźnika	Jedn.	Wartość wyjściowa (rok 2014)	Wartość docelowa (rok 2022)	Źródła danych
OBSZAR I. RODZINA						
CEL STRATEGICZNY 1. Prawidłowe wypełnianie przez rodziny przynależnych im funkcji.						
CEL OPERACYJNY 1.1. Ograniczanie zjawiska ubóstwa.						
1.1.1.	P	Liczba działań edukacyjnych w zakresie racjonalnego gospodarowania budżetem domowym.	szt.	0	1	GOPS, ZKiW, org. pozarząd.
1.1.2.	R	Liczba osób objętych pomocą wynikającą z ustawy o pomocy społecznej w stosunku do ogółu osób zamieszkujących na terenie gminy Koczała	%	18,34	18,10	GOPS, UG
CEL OPERACYJNY 1.2. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy i ochrona osób jej doświadczających.						
1.2.1.	P	Liczba przeprowadzonych działań interwencyjnych, informacyjnych, edukacyjnych i społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy	szt.	14	112	ZI, ZKiW, GOK, GBP, GKRPA, Policja, GOPS
1.2.2.	R	Liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty w związku z ustaniem przemocy do liczby wszczętych procedur Niebieskiej Karty	%	16,67	25	Zespół Interdyscypl.
CEL OPERACYJNY 1.3. Realizacja działań z zakresu wsparcia rodziny.						
1.3.1.	P	Liczba funkcjonujących na terenie gminy placówek wsparcia dziennego	szt.	0	1	GOPS, UG
1.3.2.	R	Liczba dzieci (do 18 r. ż.) umieszczonych w pieczy zastępczej do liczby dzieci zamieszkujących na terenie gminy Koczała	%	0,69	0,55	GOPS, UG
CEL OPERACYJNY 1.4. Poprawa funkcjonowania rodzin w społeczności lokalnej.						
1.4.1.	P	Liczba opiekunów zatrudnionych w świetlicach wiejskich	szt.	0	3	UG, GOK,
1.4.2.	R	Liczba dzieci stale (najmniej 6 miesięcy) uczestniczących w zajęciach organizowanych w świetlicach	Szt.	0	60	Świetlice wiejskie

OBSZAR II. SENIORZY						
CEL STRATEGICZNY 2. Tworzenie warunków służących zaspokajaniu potrzeb osób starszych.						
CEL OPERACYJNY 2.1. Rozwój systemu wsparcia na rzecz osób starszych.						
2.1.1.	P	Liczba szkoleń przygotowujących członków rodzin do opieki nad osobami starszymi	szt.	0	8	GOPS, org. pozarząd.
2.1.2.	R	Liczba seniorów z terenu gminy mieszkających w domach opieki społecznej do ogółu seniorów zamieszkujących na terenie gminy**	%	1,09	2	GOPS, UG
CEL OPERACYJNY 2.2. Zapobieganie marginalizacji seniorów oraz kształtowanie międzypokoleniowej solidarności.						
2.2.1.	P	Liczba działań z zakresu integracji pokoleń	szt.	0	8	GOPS, GOK, GBP, ZKiW, org. pozarząd.
2.2.2.	R	Liczba seniorów uczestniczących w działaniach z zakresu integracji pokoleń do liczby ogółu seniorów zamieszkujących na terenie gminy	%	0	2,72	GOPS, GOK, GBP, ZKiW, org. pozarząd.
OBSZAR III. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ						
CEL STRATEGICZNY 3. Wzrost jakości życia osób niepełnosprawnych.						
CEL OPERACYJNY 3.1. Poprawa warunków życia i rozwoju aktywności.						
3.1.1.	P	Liczba szkoleń dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.	szt.	0	8	UG, GOPS, GOK, GBP, ZKiW, ZGK
3.1.2.	R	Działające grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin	szt.	0	2	GOPS
CEL OPERACYJNY 3.2. Rozwój działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia.						
3.2.1.	P	Liczba organizacji pozarządowych prowadzących działania w zakresie aktywnej rekreacji	szt.	5	6	GOPS, ZKiW, org. pozarząd.
3.2.2.	R	Liczba członków organizacji pozarządowych prowadzących działania w zakresie aktywnej rekreacji	szt.	360	360	GOPS, ZKiW, org. pozarząd., UG
CEL OPERACYJNY 3.3. Zwiększenie świadomości społecznej wobec kwestii niepełnosprawności.						
3.3.1.	P	Liczba pracowników urzędu gminy i podległych jednostek organizacyjnych biorących udział w szkoleniach ukierunkowanych na poprawę jakości obsługi osób niepełnosprawnych.	szt.	0	6	UG, GOPS, GOK, GBP, ZKiW, ZGK, org. pozarząd.
3.3.2.	R	Liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych w urzędzie gminy i podległych jednostkach do ogółu osób zatrudnionych w tych jednostkach.	%	1,48	2,96	UG, GOPS, GOK, GBP, ZKiW, ZGK, org. pozarząd.

OBSZAR IV. INTEGRACJA SPOŁECZNA						
CEL STRATEGICZNY 4 Wzrost integracji społecznej.						
CEL OPERACYJNY 4.1. Realizacja programów aktywnej integracji.						
4.1.1.	P	Liczba zrealizowanych działań o charakterze edukacyjnym i zawodowym sprzyjających włączeniu osób niepracujących na rynek pracy	szt.	0	8	GOPS, PUP
4.1.2.	R	Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy do ogółu liczby osób w wieku produkcyjnym zamieszkujących na terenie gminy	%	12,86	12	PUP, UG
CEL OPERACYJNY 4.2. Rozwój sektora ekonomii społecznej.						
4.2.1.	P	Liczba spotkań informacyjno-promocyjnych i szkoleń w zakresie tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej	szt.	2	8	GOPS, PUP, org. pozarząd.
4.2.2.	R	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno-promocyjnych i szkoleniach w zakresie tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej do ogółu liczby osób zamieszkujących na terenie gminy	%	0,89	3,5	GOPS, PUP, org. pozarząd., UG
CEL OPERACYJNY 4.3. Realizacja działań w zakresie organizowania społeczności lokalnej.						
4.3.1.	P	Liczba działań dotyczących tworzenia i funkcjonowania organizacji pozarządowych	szt.	0	4	UG, org. pozarząd.
4.3.2.	R	Wzrost kwoty środków z budżetu gminy przyznanych organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych	zł	57.600	65.000	UG
*P – wskaźnik produktu, liczony narastająco w okresie realizacji strategii. R – wskaźnik rezultatu						

** - seniorzy to kobiety, które ukończyły 60 lat i więcej oraz mężczyźni, którzy ukończyli 65 lat i więcej.

Uzupełnieniem realizowanych zadań wpisujących się w strategię będą także niżej wymienione i przekazywane w stosownych terminach sprawozdania:

1. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.
2. Sprawozdanie z działalności GOPS w Koczale.
3. Informacja z realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.
4. Sprawozdanie z realizacji programu współpracy Gminy Koczała z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
5. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.
6. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny.
7. Informacja z działalności Zespołu Kształcenia i Wychowania w Koczale.
8. Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Kultury.
9. Sprawozdanie z działalności Gminnej Biblioteki Publicznej.
10. Informacja Policji i Prokuratury na temat bezpieczeństwa publicznego.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marek Adam Bulczak